

La breu introducció i l'aparat crític confirmen el bon treball dut a terme pel P. Daniel Codina, del qual esperem que continuï en la tasca de descoberta i publicació de les obres dels mestres montserratins d'altres temps.

Francesc Bonastre

Antonio MARTÍN MORENO.
Historia de la Música Española.
4. *Siglo XVIII.* Alianza Editorial,
Madrid, 1985. 504 p.

Dins dels 7 volums dedicats a la Història de la música espanyola, publicada per Alianza Editorial, Antonio Martín Moreno, professor de Musicologia de la Universitat de Granada, ha desenvolupat l'estudi referent a la música del segle XVIII. Era d'esperar que aquest tema anés a parar a les seves mans, atesa la dedicació de l'autor a la recerca d'aquest important període de la música hispànica: la seva tesi doctoral sobre Feijóo i les ideologies musicals coetànies, els importants treballs teòrics referents a Roel del Río i Valls, així com l'estudi compositiu dels Durón, Literes i d'altres, amb acurades transcripcions i edicions musicals, constituïen una base important per a poder dur a terme, amb bon encert, la present comesa.

L'obra es divideix en quatre parts: la música eclesiàstica, la música de cambra, la teatral i la teòrica. Els tres

primers apartats corresponen als tres estils que s'imposaren arreu d'Europa en el segle XVII i que en el XVIII, com molt bé assenyala l'autor, malgrat el manteniment de llur constitució primigènia, s'interrelacionaren mútuament en un complex procés d'òsmosi, la qual cosa fa que el llenguatge musical hispànic s'enriqueixi i es flexibilitzi, a la vegada que provoca unió de polèmiques sobre la bona estètica i funcional d'aquest procediment; a aquest darrer apartat és dedicada la quarta part del llibre, en la qual s'examinen i es palesen els criteris de conservadurisme i progressisme que encunyaren el tarannà complex i de vegades contradictori de la música hispànica del segle XVIII.

Moltes vegades s'ha acusat a la nostra musicologia de manca de sentit global; doncs bé, l'obra del prof. Martín Moreno no solament el posseeix, sinó que cerca tots els camins possibles per a la seva justificació, des del propi *métier* compositiu fins a les pregones raons polítiques, socials i econòmiques que configuraren el dens panorama de la música d'aquesta centúria. La immensa allau de dades ofertes per l'autor res no tenen a veure amb l'historicisme a ultrança, sinó que forneixen el material necessari per a interpretar el fet musical. Cal que hom sigui conscient que durant molt de temps, fins que no s'arribi a un coneixement exhaustiu d'aquestes dades, res definitiu es podrà dir de la nostra música, la qual es troba en general, en una fase de recerca operativa. El risc d'elaborar hipòtesis globalitzadores és ací totalment calculat, i com ja reconeix l'autor, fins que no sigui transcrita tota aquesta música,

no podrem definir allò que ha estat realment la nostra història musical.

El segle XVIII esdevé una cruïlla problemàtica de la que en sabem els trets fonamentals: la influència italiana, la precipitació del llenguatge barroc, l'adveniment del pre-classicisme, les influències de l'estil *galant* i de l'*Empfindsamkeit*, la síntesi que mena al classicisme; per altra banda, l'ascensió de la burgesia, la creixent pèrdua de poder de la música eclesiàstica, l'aparició d'un nou públic, l'omnímoda influència de la cort, així com tants d'altres paràmetres articuladors, que Antonio Martín Moreno conjuga sàviament en una gegantina tasca de síntesi, de vegades agosarada, la qual cosa atorga un interès cabdal a la seva publicació.

Crec que la nostra musicologia s'ha de felicitar per l'aparició d'aquest llibre, sens dubte el millor de la sèrie (sense voler desmerèixer de tots els altres, especialment el vol. 7, dedicat al folklore i escrit per J. Crivillé). El difícil equilibri assolit entre matèria i forma, la capacitat globalitzadora de trets tan diversos, l'enginy en saber articular un cos doctrinal, l'habilitat en l'elaboració de les hipòtesis, converteixen la seva obra en un manual de consulta imprescindible. Sens dubte que hi ha encara moltes dades a completar, molts aspectes a pulir i sobretot, molta música a publicar i estudiar; però una cosa no es pot fer sense l'altra. De moment, la Història de la música espanyola del segle XVIII de Martín Moreno representa el pas més decidit per a la comprensió del fet musical d'aquesta època.

Francesc Bonastre

Lluís Vicenç GARGALLO (ca. 1636-1682): *Historia de Joseph. Oratori*. Estudi i Transcripció per Francesc BONASTRE. Diputació de Barcelona, Biblioteca de Catalunya. Barcelona 1986. 111 p.

Muy poco se sabía hasta hoy sobre el Oratorio del s. XVII en España. No existían ediciones. El Oratorio/Historia de Joseph compuesto por L. V. Gargallo hacia el último tercio del s. XVII y dado ahora a conocer por el Prof. F. Bonastre (Universidad Autónoma de Barcelona) abre por lo tanto un nuevo horizonte en la investigación musicológica española del Barroco. De ahí que la iniciativa de la Biblioteca de Cataluña de incluir este interesante trabajo en el prestigioso marco de sus publicaciones merezca total adhesión y aplauso por parte de los musicólogos.

Las 60 páginas que preceden a la edición del texto musical (págs. 61-111) —cuidada hasta el último detalle como todas las ediciones de esta prestigiosa institución citada anteriormente—, no tan frecuentes en este tipo de publicaciones de Monumentos Musicales, son en este caso totalmente imprescindibles y están más que justificadas para entender la importancia de la materia y el contexto histórico de un modelo de música que hasta el presente estudio y edición del Prof. Bonastre no había sido investigado en nuestro país. Bonastre no sólo aporta una gran profusión de datos importantes para reconstruir la biografía y el Oratorio de L. V. Gargallo, sino que nos brinda a la vez un catálogo completo y sistemático de todas las